

Francesc de Paula Castelló i Aleu

Un nou estil d'estimar, de treballar, de viure.

Francesc nasqué a Alacant el 19 d'abril de 1914. Abans de tres mesos moria el seu pare, un muntador electricista. El noi, creix i es forma sense la figura del pare. La seva mare, però, reacciona amb decisió i energia: «No vull que els meus fills sentin la falta del pare. D'aquí en endavant jo seré la mare, el pare i el que calgui.»

La seva mare es caracteritzava per la bondat, la intel·ligència, la creativitat i una religiositat profunda, amb un exquisit sentit del humor. Abans del naixement d'en Francesc la seva mare pregava amb aquesta oració: «Senyor, que sigui sant, intel·ligent (que no vull que se salvi per «tonto») i, si pot ser, que també sigui guapo, que a la teva família, Senyor, no n'hi ha un de lleig.»

La família es traslladà a Juneda, on la mare era mestra. El Francesc hi faria la primera comunió el 1923, i poc després passà al Col·legi dels Maristes de Lleida, fins al 1930, en què inicià la carrera a l'Institut Químic de Sarrià, Barcelona.

Acabà la carrera a inicis de 1934. Francesc tenia només 19 anys. En menys de cinc anys féu el peritatge químic a Sarrià i la llicència a la Universitat. Conseqüència d'una vida viscuda seriosament.

És el temps, també, en què Francesc inicià la seva militància catòlica. Tingué sempre molt clar que una vida projectada en Crist exigia missa dominical, freqüència de sagraments i una intensa vida de pietat; i que aquesta vida ha de reflectir-se en tasques d'apostolat i en un lliurament generós als altres.

EL JUDICI DE FRANCESC (29 de setembre de 1936)

Davant les acusacions falses, Francesc es defensarà amb tenacitat i rigor. Interrogat sobre la seva fe, serà clar i rotund. Per això morirà, als vint-i-dos anys, amant el treball i el món, la vida i els homes, tot filtrat en l'amor de Déu.

Deurien ser les quatre de la tarda del dia 29 de setembre de 1936. La narració del procés es fonamenta en la declaració d'un soldat.

President: Què respons a les proves que t'acusen de feixista?

Castelló: Jo no en sóc, de feixista, ni he militat en cap partit polític.

Fiscal: Tenim proves. En el teu domicili i en el despatx on treballaves hi vàrem trobar llibres escrits que demostren el teu contacte amb dues nacions feixistes.

Castelló: A casa meua i en els laboratoris de la fàbrica només hi haureu trobat llibres d'estudi. Per la meua condició de químic estudiava l'italià i l'alemany, que són idiomes imprescindibles per aquestes ciències. I com que a Lleida no hi ha professors idonis d'aquestes assignatures, les lliçons les prenia per ràdio.

Fiscal: En fi, enllestim. Ets catòlic?

Castelló: Sí, sóc catòlic.

El nostre heroi pronuncià aquestes paraules amb veu clara i concisa, serè i amb el rostre transfigurat.

El fiscal, continua el testimoni, demana la pena de mort, que ell (en Francesc) oí amb el somriure als llavis, i els seus ulls aviaven una llum plena de felicitat, com si haguessin anunciat la glòria. En dir-li el president que podia defensar-se, contestà:

– No cal, per què? Si ésser catòlic és un delictes, accepto de bon grat ser delinqüent, ja que la felicitat més gran que pot trobar l'home en aquest món és morir per Crist. I si tingués mil vides, les donaria sense dubtar ni un moment.

Tan bon punt els condemnats es veieren sols, en capella, el servent de Déu, transfigurat, volgué fer-los partícips de l'alegria interna que sentia en aquells moments i entonà, amb veu potent i clara, l'himne «Amunt, germans, fem nostra via.»

Les tres darreres cartes d'en Francesc,
des de la presó,
escrites unes hores abans de ser executat:

1 A LES GERMANES

«ESCOLLIT PER LA DIVINA PROVIDÈNCIA»

Estimades:

Acaben de llegir-me la pena de mort i mai he estat més tranquil que ara. Tinc la seguretat que aquesta nit estaré amb els meus pares al cel; allí us esperaré a vosaltres.

La Providència de Déu ha volgut escollir-me a mi per víctima del errors i els pecats fets per nosaltres.

Jo vaig amb gust i tranquil·litat a la mort. Mai com ara tindrè tantes probabilitats de salvació.

Ja s'ha acabat la meva missió en aquesta vida. Ofereixo a Déu els sofriments d'aquesta hora.

No vull de cap manera que em ploreu: és l'únic que us demano. Estic molt i molt content. Us deixo amb pena a vosaltres que tant us estimava, però ofereixo a Déu aquest afecte i tots els lligams que em retindrien a aquest món.

Teresina: Sigues valenta!, no em ploris! Jo sóc el que he tingut una sort immensa que no sé com agrair a Déu! He cantat l'"Amunt, que és sols camí d'un dia" amb tota la propietat. Perdona les penes i sofriments que t'he causat involuntàriament. Jo sempre t'he estimat molt. No vull que ploris, ¿sents?

Maria: Pobra germaneta meva. Tu també seràs valenta i no et colpirà aquest cop de la vida. Si Déu et dona fills, fes-los un petó de part meva, el seu oncle que els estimarà des del cel. Al meu cunyat, una forta abraçada. D'ell espero que serà vostra ajuda en aquesta terra i sabrà substituir-me.

Tia: En aquest moment sento un agraïment profund per tot el que ha fet V. per nosaltres. Dintre uns anys ens trobarem en el Cel. Sàpiga gastar-los amb generositat de tota mena. Des del cel pregarà per V. aquest que tant l'estima.

Doneu records al Bastida, a la Senyora Francisqueta, al Pedro, al Puig, al López, als companys estimats de la Federació, que no vull anomenar; a tots els amics, digueu-los que moro content i que em recordaré de tots ells a l'altra vida.

2 A LA PROMESA

«L'AMOR INTENS, PUR I SINCER»

Estimada Mariona: Les nostres vides s'han juntat i Déu ha volgut separar-les. A Ell ofereixo amb tota la sinceritat possible, l'amor que et tinc, el meu amor intens, pur i sincer.

Jo sento la teva desgràcia, no la meva. Estigues orgullosa: Dos germans i el teu promès. Pobra Mariona...

Em passa una cosa estranya, no puc sentir cap pena per la meva sort. Una alegria, interna, intensa, forta, m'envaeix tot. Voldria fer-te una carta trista de despedida, però no puc. Tot estic envoltat d'idees alegres, com un pressentiment de la glòria.

Voldria parlar-te del molt que t'hauria estimat, les tendreses que et tenia reservades, el feliços que hauríem set. Però per a mi tot això és secundari. Tinc que donar un gran pas.

Una cosa tinc a dir-te: Casa't si pots. Jo des del cel beneiré la teva unió i als teus fills.

No vull que ploris, no ho vull.

Estigues orgullosa de mi. T'estimo.

No tinc temps de res més. Francesc.

3 AL DIRECTOR ESPIRITUAL

TRANQUIL I CONTENT, MOLT CONTENT»

Al P. Román Galán, s.j.

Querido Padre: Le escribo estas letras estando condenado a muerte y faltando unas horas para ser fusilado.

Estoy tranquilo y contento, muy contento. Espero poder estar en la gloria dentro de poco rato. Renuncio a los lazos y placeres que puede darme el mundo y al cariño de los míos.

Doy gracias a Dios porque me da una muerte con muchas probabilidades de salvarme.

Tengo una libreta en la que apuntaba las ideas que se me ocurrían (los inventos). Haré porque se la manden a usted. Es mi pobre testamento intelectual. [Aquí descriu i dibuixa els invents.]

Le estoy muy agradecido y rogaré por usted.

